

LẬP TRÌNH HỆ THỐNG

ThS. Đỗ Thị Thu Hiền
(hiendtt@uit.edu.vn)

TRƯỜNG ĐH CÔNG NGHỆ THÔNG TIN - ĐHQG-HCM
KHOA MẠNG MÁY TÍNH & TRUYỀN THÔNG
FACULTY OF COMPUTER NETWORK AND COMMUNICATIONS

Tầng 8 - Tòa nhà E, trường ĐH Công nghệ Thông tin, ĐHQG-HCM
Điện thoại: (08)3 725 1993 (l22)

Machine-level programming: Procedure (Hàm/Thủ tục) (tt)

Nội dung

■ Thủ tục (Procedures)

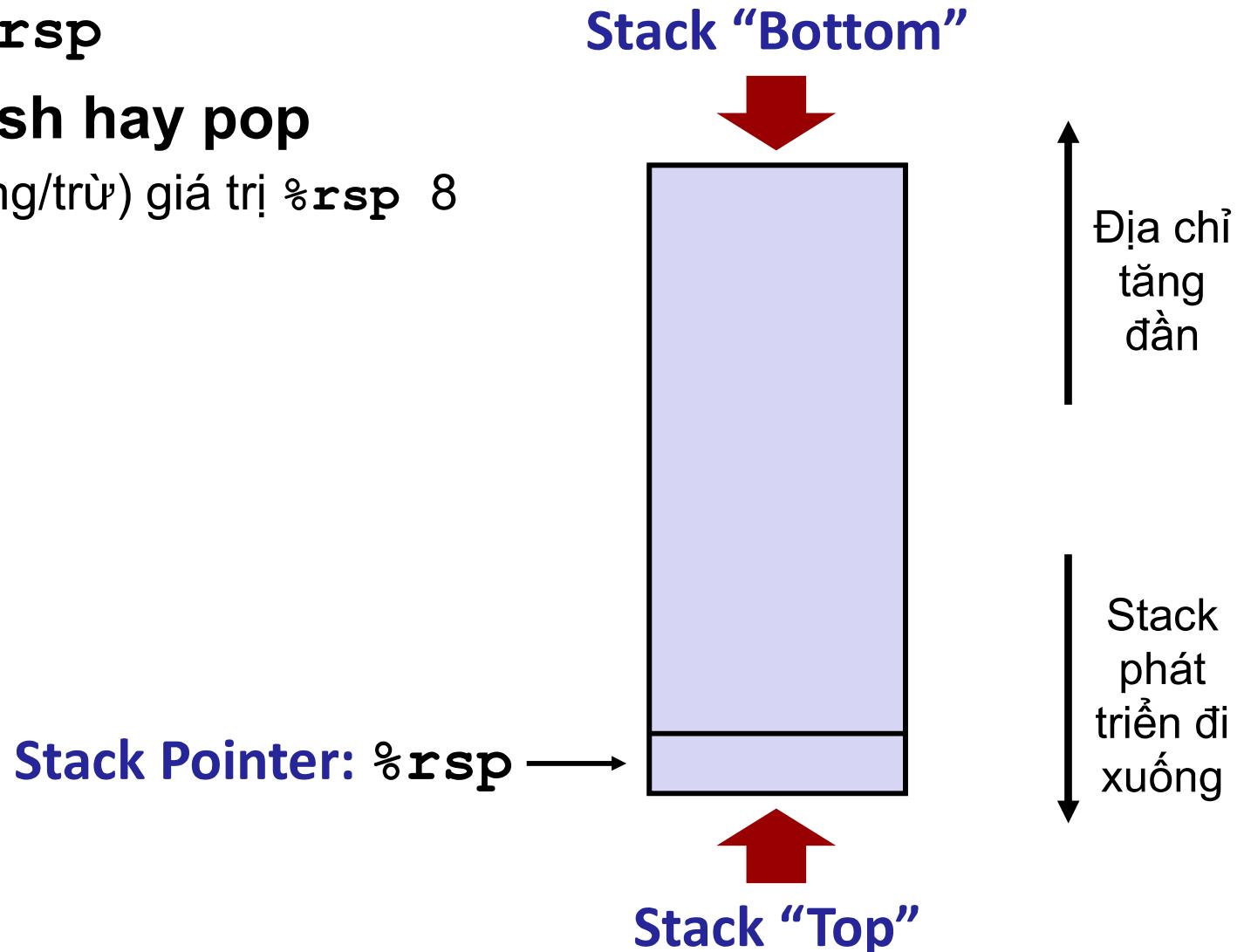
- Cấu trúc stack
- Gọi hàm trong IA32
 - Chuyển luồng
 - Truyền dữ liệu
 - Quản lý dữ liệu cục bộ
- Gọi hàm trong x86-64
- Minh họa hàm đệ quy (tự tìm hiểu)
- Bài tập về hàm
- Dịch ngược – Reverse engineering

Điểm chung của hàm trong IA32 và x86-64

- Stack hỗ trợ việc gọi hàm
- Sử dụng lệnh **call/ret**
 - Địa chỉ trả về (return address) được đưa vào stack
 - Địa chỉ câu lệnh assembly ngay sau lệnh **call**

x86-64 Stack?

- Thanh ghi `%rsp`
- Các lệnh push hay pop
 - Thay đổi (cộng/trừ) giá trị `%rsp` 8 bytes

Thanh ghi x86-64

IA32 tham s n m trên stack: 8(%ebp), 12(%ebp), 16(%ebp), 20(%ebp),... (tham s th 1,2,3,4,...)

%rax	%eax
%rbx	%ebx
%rcx	%ecx
%rdx	%edx
%rsi	%esi
%rdi	%edi
%rsp	%esp
%rbp	%ebp

%r8	%r8d
%r9	%r9d
%r10	%r10d
%r11	%r11d
%r12	%r12d
%r13	%r13d
%r14	%r14d
%r15	%r15d

- Số thanh ghi nhiều hơn gấp 2 lần
- Có thể truy xuất với các kích thước 8, 16, 32, 64 bits

Sử dụng các thanh ghi x86-64

■ Tham số có thể truyền qua các thanh ghi

- Hỗ trợ truyền **6 tham số**
- Nếu nhiều hơn 6 tham số, các tham số còn lại sẽ truyền qua stack
- Những thanh ghi này vẫn có thể dùng bình thường caller-saved

Nếu stack có thams thì là thams th 7

■ Tất cả tham chiếu đến giá trị trong stack frame đều qua **stack pointer**

- Bỏ qua việc cập nhật giá trị **%ebp/%rbp** khi gọi hàm

■ Các thanh ghi khác

- 6 thanh ghi callee saved
- 2 thanh ghi caller saved
- 1 thanh ghi chứa giá trị trả về (cũng có thể sử dụng như caller saved)
- 1 thanh ghi đặc biệt (stack pointer)

IA32: func(a, b)
push b
push a
call func

IA64: func(a,b)
movl a, %rdi
movl b, %rsi
call func

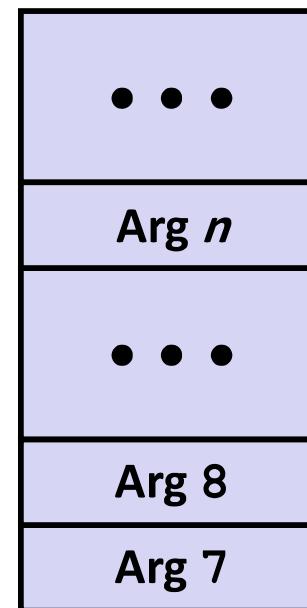
Truyền dữ liệu trong x86-64

■ Sử dụng các thanh ghi

■ 6 tham số đầu tiên

%rdi	Tham số 1
%rsi	Tham số 2
%rdx	Tham số 3
%rcx	Tham số 4
%r8	Tham số 5
%r9	Tham số 6

■ Stack

■ Giá trị trả về

%rax

■ Chỉ cấp phát không gian trong stack khi cần thiết

Thanh ghi x86-64: Quy ước sử dụng

%rax	Return value	%r8	Argument #5
%rbx	Callee saved	%r9	Argument #6
%rcx	Argument #4	%r10	Caller saved
%rdx	Argument #3	%r11	Caller Saved
%rsi	Argument #2	%r12	Callee saved
%rdi	Argument #1	%r13	Callee saved
%rsp	Stack pointer	%r14	Callee saved
%rbp	Callee saved	%r15	Callee saved

Sử dụng các thanh ghi x86-64 #1

■ %rax

- Giá trị trả về
- Hàm mẹ lưu lại (caller-saved)
- Có thể thay đổi trong hàm

■ %rdi, ..., %r9

- Tham số
- Hàm mẹ lưu lại (caller-saved)
- Có thể thay đổi trong hàm

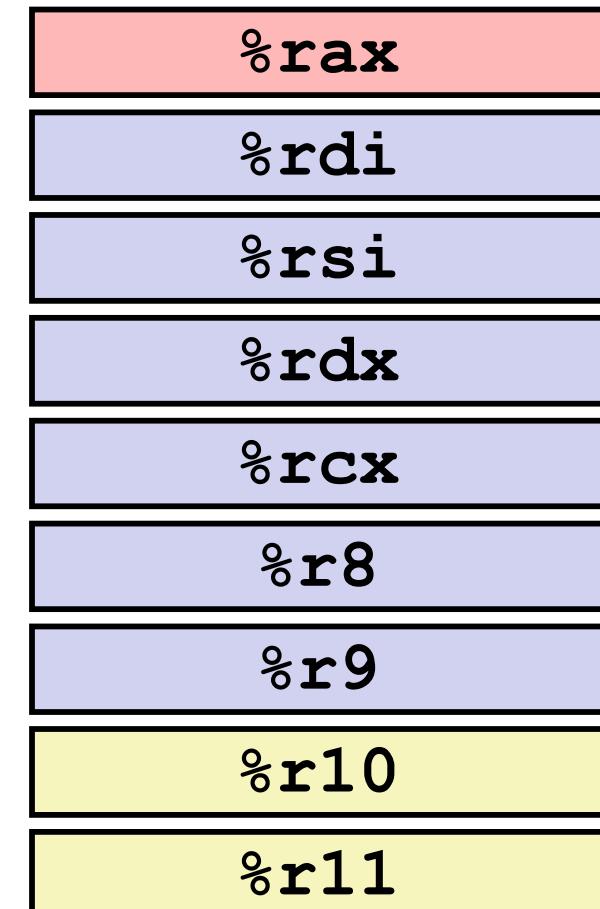
■ %r10, %r11

- Hàm mẹ lưu lại (caller-saved)
- Có thể thay đổi trong hàm

Return value

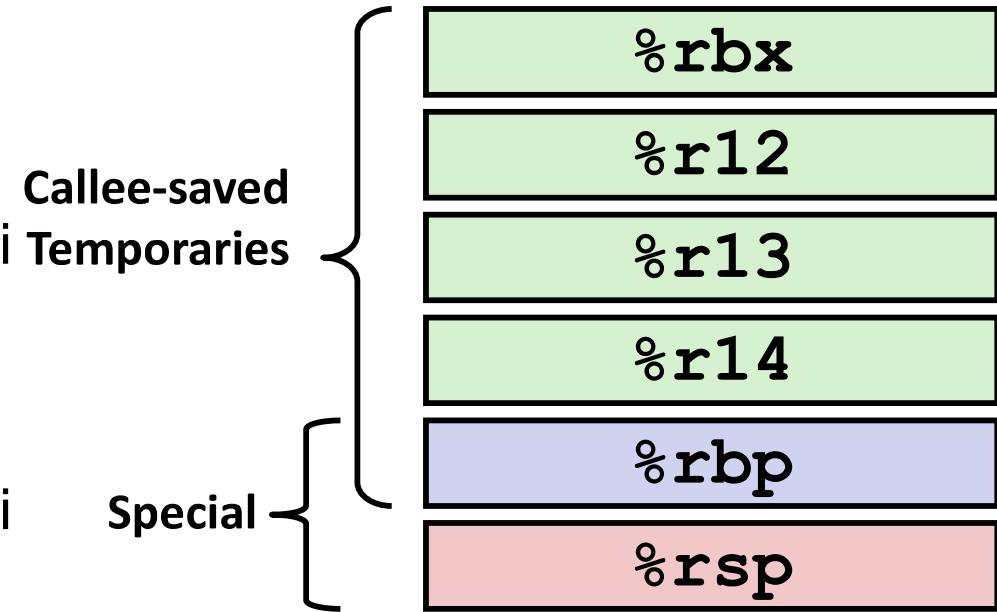
Arguments

Caller-saved
temporaries

Sử dụng các thanh ghi x86-64 #2

- **%rbx, %r12, %r13, %r14**
 - Hàm con lưu lại (callee-saved)
 - Hàm con cần lưu và khôi phục lại
- **%rbp**
 - Hàm con lưu lại (callee-saved)
 - Hàm con cần lưu và khôi phục lại
 - Có thể dùng như frame pointer
- **%rsp**
 - Trường hợp đặc biệt của callee-saved
 - Khôi phục lại giá trị ban đầu khi thoát hàm

x86-64/Linux Stack Frame

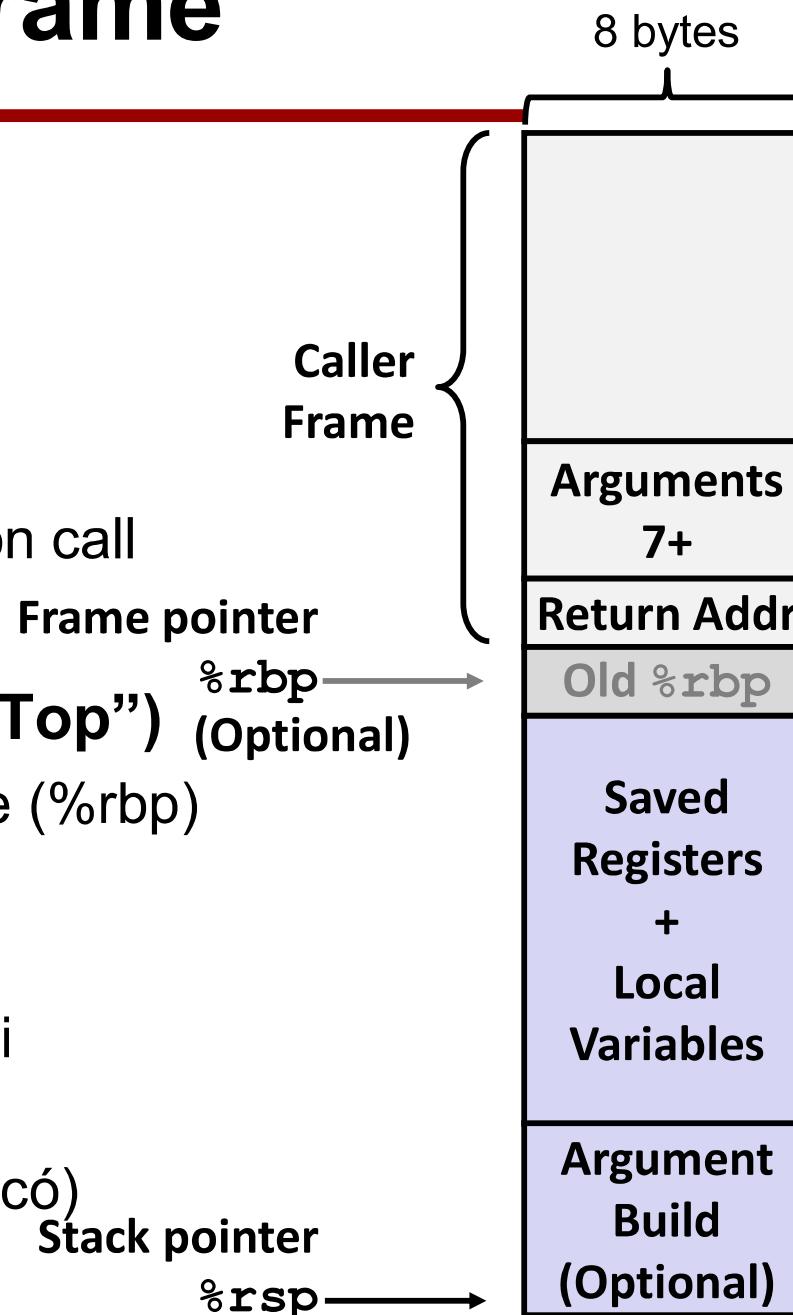
■ Stack Frame của hàm mẹ

- Các tham số cho hàm con
 - +7??
- Địa chỉ trả về (Return address)
 - Được đẩy vào stack bằng instruction call

■ Stack Frame 1 hàm (“Bottom” to “Top”) (Optional)

- (*Optional*) Frame pointer của hàm mẹ (%rbp)
- Những thanh ghi được lưu lại
- Các biến cục bộ của hàm
Nếu không thể lưu trong các thanh ghi
- “Argument build”

Tham số cho các hàm muốn gọi (nếu có)

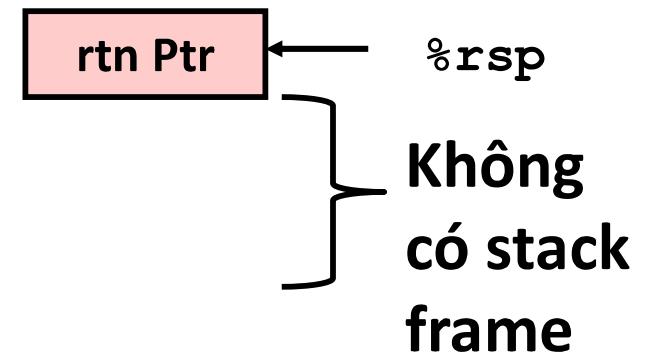
Ví dụ hàm trong x86-64: Long Swap

```
void swap_1(long *xp, long *yp)
{
    long t0 = *xp;
    long t1 = *yp;
    *xp = t1;
    *yp = t0;
}
```

swap:

```
    movq    (%rdi), %rdx
    movq    (%rsi), %rax
    movq    %rax, (%rdi)
    movq    %rdx, (%rsi)
    ret
```

- Tham số truyền qua thanh ghi
 - Tham số 1 (**xp**) trong **%rdi**, Tham số 2 (**yp**) trong **%rsi**
 - Các thanh ghi 64 bit
- Không cần các hoạt động trên stack (trừ **ret**)
- Hạn chế dùng stack
 - Có thể lưu tất cả thông tin trên thanh ghi

Ví dụ hàm trong x86_64: incr

```
long incr(long *p, long val) {  
    long x = *p;  
    long y = x + val;  
    *p = y;  
    return x;  
}
```

```
incr:  
    movq    (%rdi), %rax  
    addq    %rax, %rsi  
    movq    %rsi, (%rdi)  
    ret
```

Register	Use(s)
%rdi	Argument p
%rsi	Argument val , y
%rax	x , Return value

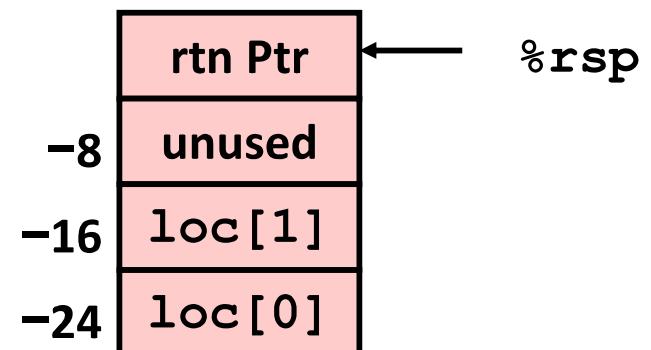
Biến cục bộ trong hàm x86_64 – VD 1

```
/* Swap, using local array */
void swap_a(long *xp, long *yp)
{
    volatile long loc[2];
    loc[0] = *xp;
    loc[1] = *yp;
    *xp = loc[1];
    *yp = loc[0];
}
```

```
swap_a:
    movq (%rdi), %rax
    movq %rax, -24(%rsp)
    movq (%rsi), %rax
    movq %rax, -16(%rsp)
    movq -16(%rsp), %rax
    movq %rax, (%rdi)
    movq -24(%rsp), %rax
    movq %rax, (%rsi)
    ret
```

■ Hạn chế thay đổi stack pointer (%rsp)

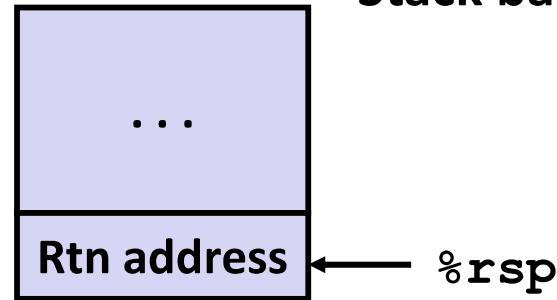
- Có thể lưu tất cả thông tin trong vùng nhớ nhỏ gần stack pointer

Biến cục bộ trong hàm x86_64 – VD 2 #1

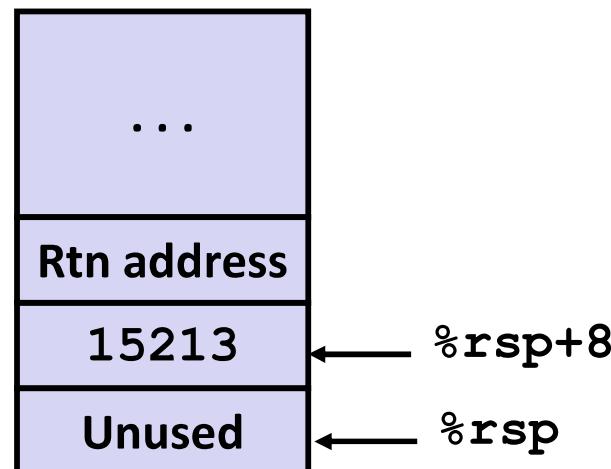
```
long call_incr() {  
    long v1 = 15213;  
    long v2 = incr(&v1, 3000);  
    return v1+v2;  
}
```

Stack ban đầu


```
call_incr:  
    subq    $16, %rsp  
    movq    $15213, 8(%rsp)  
    movl    $3000, %esi  
    leaq    8(%rsp), %rdi  
    call    incr  
    addq    8(%rsp), %rax  
    addq    $16, %rsp  
    ret
```

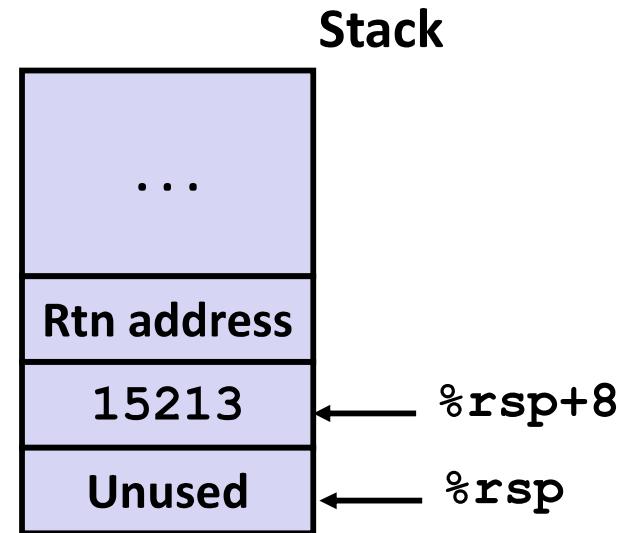
Stack sau khi thay đổi

Biến cục bộ trong hàm x86_64 – VD2 #2

```
long call_incr() {  
    long v1 = 15213;  
    long v2 = incr(&v1, 3000);  
    return v1+v2;  
}
```

```
call_incr:  
    subq    $16, %rsp  
    movq    $15213, 8(%rsp)  
    movl    $3000, %esi  
    leaq    8(%rsp), %rdi  
    call    incr  
    addq    8(%rsp), %rax  
    addq    $16, %rsp  
    ret
```

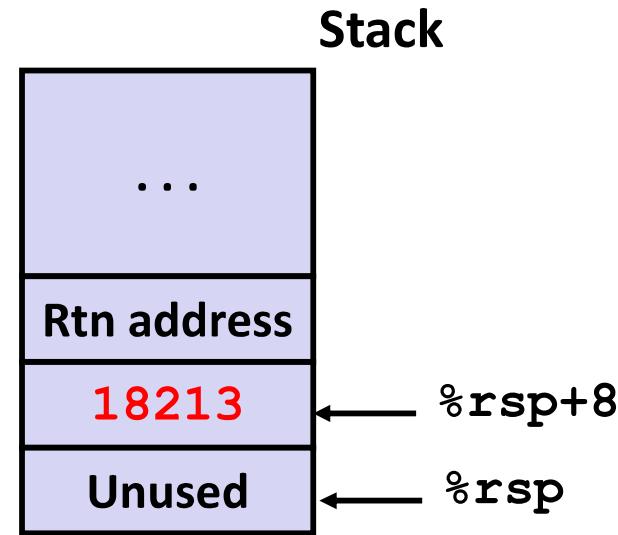

Register	Use(s)
<code>%rdi</code>	<code>&v1</code>
<code>%rsi</code>	3000

Biến cục bộ trong hàm x86_64 – VD2 #2

```
long call_incr() {  
    long v1 = 15213;  
    long v2 = incr(&v1, 3000);  
    return v1+v2;  
}
```

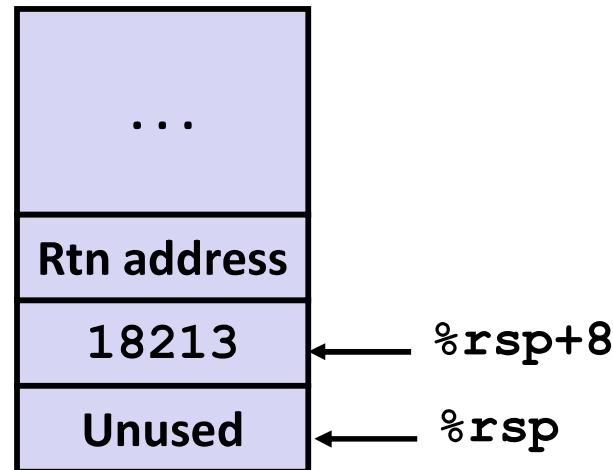
```
call_incr:  
    subq    $16, %rsp  
    movq    $15213, 8(%rsp)  
    movl    $3000, %esi  
    leaq    8(%rsp), %rdi  
    call    incr  
    addq    8(%rsp), %rax  
    addq    $16, %rsp  
    ret
```


Register	Use(s)
%rdi	&v1
%rsi	3000

Biến cục bộ trong hàm x86_64 – VD2 #3

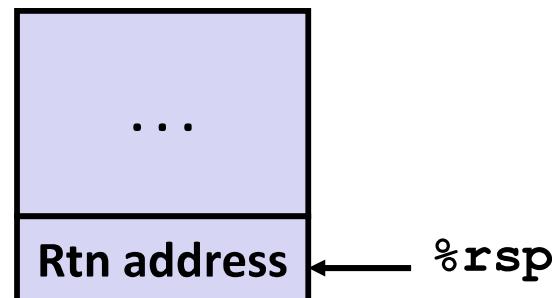
```
long call_incr() {  
    long v1 = 15213;  
    long v2 = incr(&v1, 3000);  
    return v1+v2;  
}
```



```
call_incr:  
subq    $16, %rsp  
movq    $15213, 8(%rsp)  
movl    $3000, %esi  
leaq    8(%rsp), %rdi  
call    incr  
addq    8(%rsp), %rax  
addq    $16, %rsp  
ret
```

Register	Use(s)
%rax	Return value

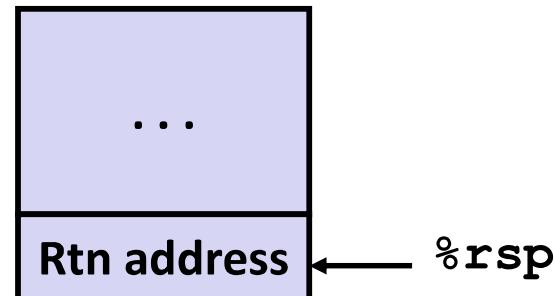
Stack sau khi cập nhật %rsp

Biến cục bộ trong hàm x86_64 – VD2 #4

```
long call_incr() {  
    long v1 = 15213;  
    long v2 = incr(&v1, 3000);  
    return v1+v2;  
}
```

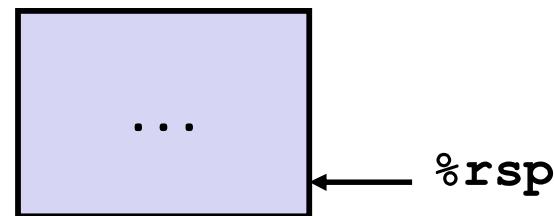
Stack sau khi cập nhật %rsp


```
call_incr:  
subq    $16, %rsp  
movq    $15213, 8(%rsp)  
movl    $3000, %esi  
leaq    8(%rsp), %rdi  
call    incr  
addq    8(%rsp), %rax  
addq    $16, %rsp  
ret
```

Register	Use(s)
%rax	Return value

Stack cuối cùng

x86-64 Stack Frame Example

```
long sum = 0;  
/* Swap a[i] & a[i+1] */  
void swap_ele_su  
    (long a[], int i)  
{  
    swap(&a[i], &a[i+1]);  
    sum += (a[i]*a[i+1]);  
}
```

- Lưu các giá trị `&a[i]` và `&a[i+1]` trong các thanh ghi callee save
- Cần set-up stack frame để lưu những thanh ghi này

```
swap_ele_su:  
    movq    %rbx, -16(%rsp)  
    movq    %rbp, -8(%rsp)  
    subq    $16, %rsp  
    movslq   %esi,%rax  
    leaq    8(%rdi,%rax,8), %rbx  
    leaq    (%rdi,%rax,8), %rbp  
    movq    %rbx, %rsi  
    movq    %rbp, %rdi  
    call    swap  
    movq    (%rbx), %rax  
    imulq   (%rbp), %rax  
    addq    %rax, sum(%rip) # global-scope  
                        variable  
    movq    (%rsp), %rbx  
    movq    8(%rsp), %rbp  
    addq    $16, %rsp  
    ret
```

Hiểu x86-64 Stack Frame (1)

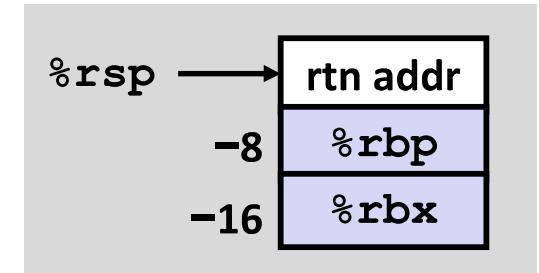
swap_ele_su:

movq	%rbx, -16(%rsp)	# Save %rbx
movq	%rbp, -8(%rsp)	# Save %rbp
subq	\$16, %rsp	# Allocate stack frame
movslq	%esi,%rax	# Extend I (4 -> 8 bytes)
leaq	8(%rdi,%rax,8), %rbx	# &a[i+1] (callee save)
leaq	(%rdi,%rax,8), %rbp	# &a[i] (callee save)
movq	%rbx, %rsi	# 2 nd argument
movq	%rbp, %rdi	# 1 st argument
call	swap	
movq	(%rbx), %rax	# Get a[i+1]
imulq	(%rbp), %rax	# Multiply by a[i]
addq	%rax, sum(%rip)	# Add to sum (global variable)
movq	(%rsp), %rbx	# Restore %rbx
movq	8(%rsp), %rbp	# Restore %rbp
addq	\$16, %rsp	# Deallocate frame
ret		

Hiểu x86-64 Stack Frame (2)

movq %rbx, -16(%rsp)
movq %rbp, -8(%rsp)

Save %rbx
Save %rbp

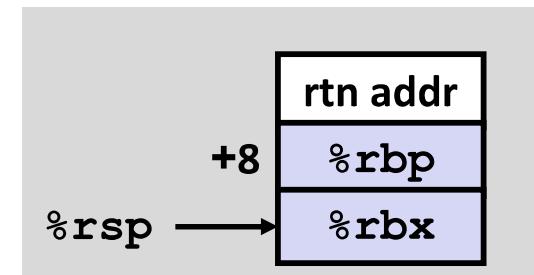
subq \$16, %rsp

Allocate stack frame

• • •

movq (%rsp), %rbx
movq 8(%rsp), %rbp

Restore %rbx
Restore %rbp

addq \$16, %rsp

Deallocate frame

Đặc điểm thú vị của x86-64 Stack Frame

- **Cấp phát nguyên frame trong 1 lần**

- Tất cả các truy xuất trên stack có thể dựa trên `%rsp`
- Cấp phát bằng cách giảm giá trị stack pointer

- **Thu hồi dễ dàng**

- Tăng giá trị của stack pointer
- Không cần đến base/frame pointer

x86-64 Procedure: Tổng kết

- **Sử dụng nhiều thanh ghi**

- Truyền tham số
- Có nhiều thanh ghi nên có thể lưu nhiều biến tạm hơn

- **Hạn chế sử dụng stack**

- Có khi không sử dụng
- Cấp phát/thu hồi nguyên stack frame

Nội dung

■ Thủ tục (Procedures)

- Cấu trúc stack
- Gọi hàm trong IA32
 - Chuyển luồng
 - Truyền dữ liệu
 - Quản lý dữ liệu cục bộ
- Gọi hàm trong x86-64
- Minh họa hàm đệ quy (tự tìm hiểu)
- Bài tập về hàm
- Dịch ngược – Reverse engineering

Hàm đệ quy

```
/* Recursive popcount */
int pcount_r(unsigned x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else return
        (x & 1) + pcount_r(x >> 1);
}
```

■ Các thanh ghi

- **%eax, %edx** sử dụng mà không cần lưu lại trước
- **%ebx** sử dụng nhưng cần lưu lại lúc đầu và khôi phục lúc kết thúc

pcount_r:

```
pushl %ebp
movl %esp, %ebp
pushl %ebx
subl $4, %esp
movl 8(%ebp), %ebx
movl $0, %eax
testl %ebx, %ebx
je .L3
movl %ebx, %eax
shrl %eax
movl %eax, (%esp)
call pcount_r
movl %ebx, %edx
andl $1, %edx
leal (%edx,%eax), %eax
```

.L3:

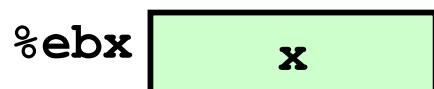
```
addl $4, %esp
popl %ebx
popl %ebp
ret
```

Hàm đệ quy #1

```
/* Recursive popcount */
int pcount_r(unsigned x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else return
        (x & 1) + pcount_r(x >> 1);
}
```

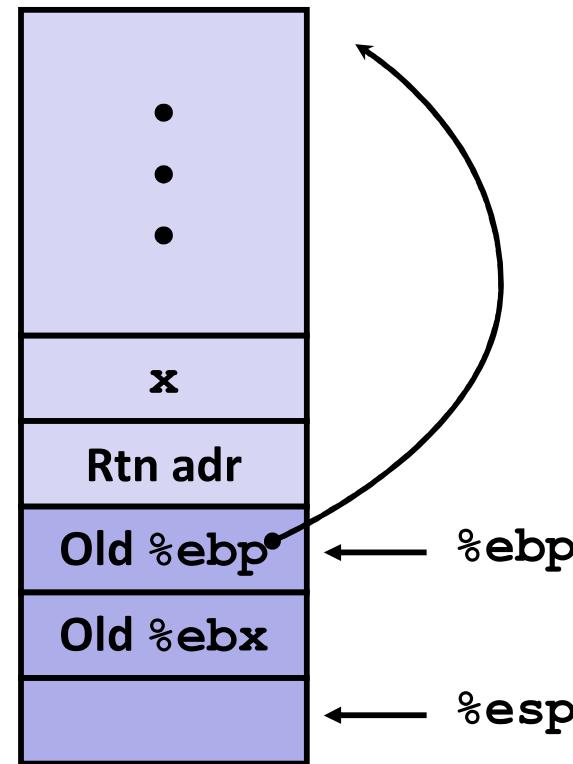
■ Actions

- Lưu giá trị cũ của **%ebx** trên stack
- Cấp phát không gian cho các tham số của hàm đệ quy
- Lưu **x** tại **%ebx**

pcount_r:

```
pushl %ebp
movl %esp, %ebp
pushl %ebx
subl $4, %esp
movl 8(%ebp), %ebx
• • •
```


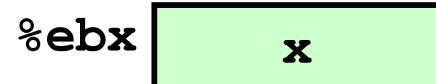
Hàm đệ quy #2

```
/* Recursive popcount */
int pcount_r(unsigned x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else return
        (x & 1) + pcount_r(x >> 1);
}
```

```
    . . .
    movl $0, %eax
    testl %ebx, %ebx
    je .L3
    . . .
.L3:
    . . .
    ret
```

■ Actions

- Nếu $x == 0$, Trả về
 - Gán $%eax$ bằng 0

Hàm đệ quy #3

```
/* Recursive popcount */
int pcount_r(unsigned x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else return
        (x & 1) + pcount_r(x >> 1);
}
```

```
• • •  
movl %ebx, %eax  
shrl %eax  
movl %eax, (%esp)  
call pcount_r  
• • •
```

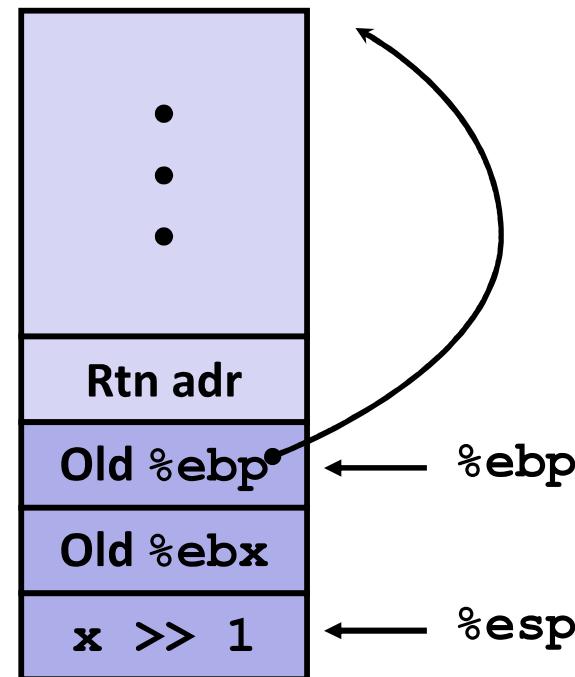
■ Actions

- Lưu $x \gg 1$ vào stack
- Gọi hàm đệ quy

■ Tác động

- **%eax** được gán là giá trị trả về
- **%ebx** vẫn giữ giá trị của x

%ebx x

Hàm đệ quy #4

```
/* Recursive popcount */
int pcount_r(unsigned x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else return
        (x & 1) + pcount_r(x >> 1);
}
```

```
• • •  
movl %ebx, %edx  
andl $1, %edx  
leal (%edx,%eax), %eax  
• • •
```

■ Giả sử

- **%eax** giữ giá trị trả về của hàm đệ quy
- **%ebx** giữ **x**

%ebx **x**

■ Actions

- Tính $(x \& 1) +$ giá trị đã tính được

■ Ảnh hưởng

- **%eax** được gán bằng kết quả của hàm

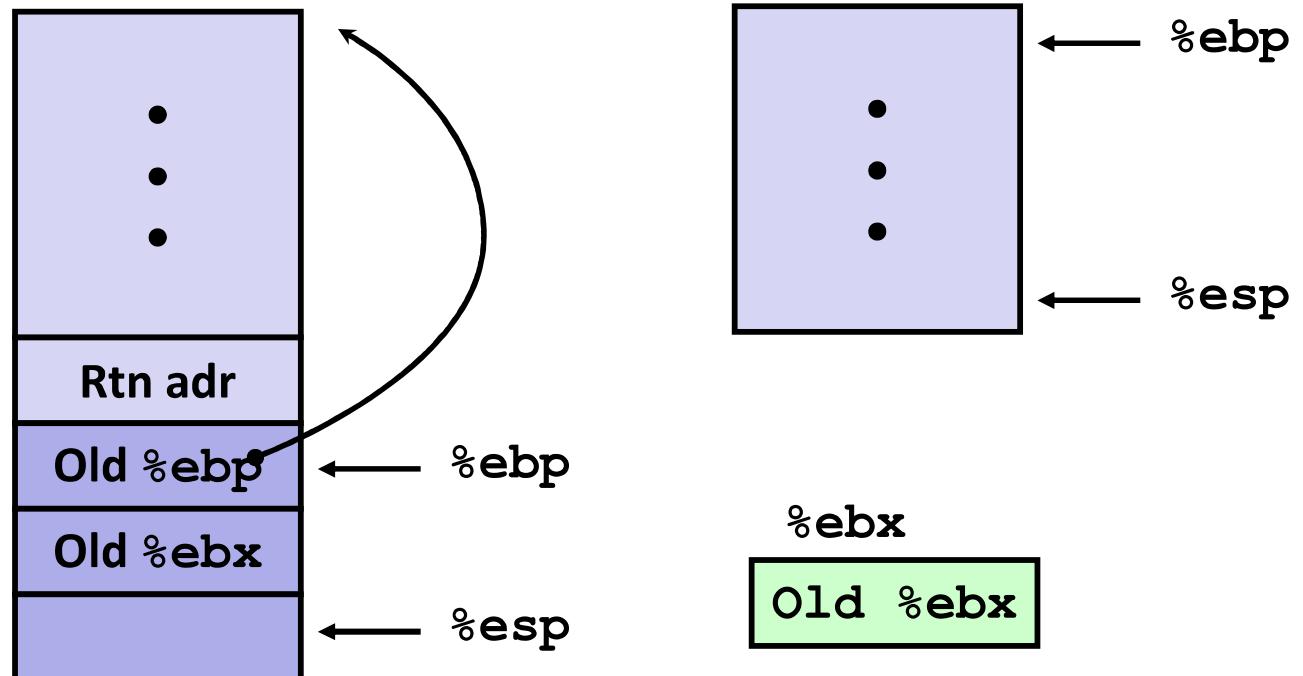
Hàm đệ quy #5

```
/* Recursive popcount */
int pcount_r(unsigned x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else return
        (x & 1) + pcount_r(x >> 1);
}
```

• • •
L3:
addl \$4, %esp
popl %ebx
popl %ebp
ret

■ Actions

- Khôi phục giá trị của %ebx và %ebp
- Khôi phục %esp

Hàm đệ quy (x86-64)

```
/* Recursive popcount */
long pcount_r(unsigned long x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else
        return (x & 1)
            + pcount_r(x >> 1);
}
```

pcount_r:

```
    movl    $0, %eax
    testq   %rdi, %rdi
    je      .L6
    pushq   %rbx
    movq   %rdi, %rbx
    andl   $1, %ebx
    shrq   %rdi
    call   pcount_r
    addq   %rbx, %rax
    popq   %rbx
```

.L6:

```
    rep; ret
```

Hàm đệ quy (x86-64) – Trường hợp kết thúc

```
/* Recursive popcount */
long pcount_r(unsigned long x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else
        return (x & 1)
            + pcount_r(x >> 1);
}
```

pcount_r:

movl	\$0, %eax
testq	%rdi, %rdi
je	.L6
pushq	%rbx
movq	%rdi, %rbx
andl	\$1, %ebx
shrq	%rdi
call	pcount_r
addq	%rbx, %rax
popq	%rbx

.L6:

rep; ret

Register	Use(s)	Type
%rdi	x	Argument
%rax	Return value	Return value

Hàm đệ quy (x86-64) – Lưu thanh ghi

```
/* Recursive popcount */
long pcount_r(unsigned long x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else
        return (x & 1)
            + pcount_r(x >> 1);
}
```

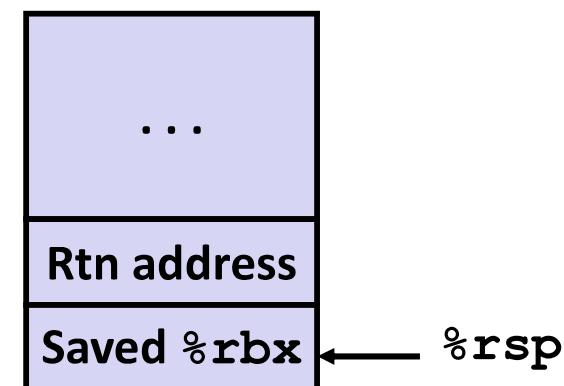
pcount_r:

```
    movl    $0, %eax
    testq   %rdi, %rdi
    je      .L6
    pushq   %rbx
    movq    %rdi, %rbx
    andl    $1, %ebx
    shrq    %rdi
    call    pcount_r
    addq    %rbx, %rax
    popq    %rbx
```

.L6:

```
rep; ret
```

Register	Use(s)	Type
%rdi	x	Argument

Hàm đệ quy (x86-64) – Chuẩn bị gọi hàm

```
/* Recursive popcount */
long pcount_r(unsigned long x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else
        return (x & 1)
            + pcount_r(x >> 1);
}
```

pcount_r:

movl	\$0, %eax
testq	%rdi, %rdi
je	.L6
pushq	%rbx
movq	%rdi, %rbx
andl	\$1, %ebx
shrq	%rdi
call	pcount_r
addq	%rbx, %rax
popq	%rbx

.L6:

rep; ret

Register	Use(s)	Type
%rdi	x >> 1	Rec. argument
%rbx	x & 1	Callee-saved

Hàm đệ quy (x86-64) – Gọi hàm

```
/* Recursive popcount */
long pcount_r(unsigned long x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else
        return (x & 1)
            + pcount_r(x >> 1);
}
```

pcount_r:

movl	\$0, %eax
testq	%rdi, %rdi
je	.L6
pushq	%rbx
movq	%rdi, %rbx
andl	\$1, %ebx
shrq	%rdi
call	pcount_r
addq	%rbx, %rax
popq	%rbx

.L6:

rep; ret

Register	Use(s)	Type
%rbx	x & 1	Callee-saved
%rax	Recursive call return value	

Hàm đệ quy (x86-64) – Kết quả hàm

```
/* Recursive popcount */
long pcount_r(unsigned long x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else
        return (x & 1)
            + pcount_r(x >> 1);
}
```

pcount_r:

```
    movl    $0, %eax
    testq   %rdi, %rdi
    je      .L6
    pushq   %rbx
    movq   %rdi, %rbx
    andl   $1, %ebx
    shrq   %rdi
    call   pcount_r
    addq   %rbx, %rax
    popq   %rbx
.L6:
    rep; ret
```

Register	Use(s)	Type
%rbx	x & 1	Callee-saved
%rax	Return value	

Hàm đệ quy (x86-64) – Hoàn thành

```
/* Recursive popcount */
long pcount_r(unsigned long x) {
    if (x == 0)
        return 0;
    else
        return (x & 1)
            + pcount_r(x >> 1);
}
```

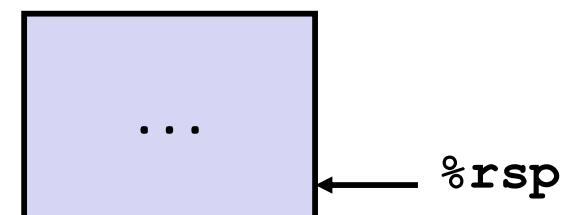
pcount_r:

```
    movl    $0, %eax
    testq   %rdi, %rdi
    je      .L6
    pushq   %rbx
    movq   %rdi, %rbx
    andl   $1, %ebx
    shrq   %rdi
    call    pcount_r
    addq   %rbx, %rax
    popq   %rbx
```

.L6:

rep; ret

Register	Use(s)	Type
%rax	Return value	Return value

Nội dung

■ Thủ tục (Procedures)

- Cấu trúc stack
- Gọi hàm trong IA32
 - Chuyển luồng
 - Truyền dữ liệu
 - Quản lý dữ liệu cục bộ
- Gọi hàm trong x86-64
- Minh họa hàm đệ quy (tự tìm hiểu)
- Bài tập về hàm
- Dịch ngược – Reverse engineering

Procedure (IA32) – Bài tập 1.1

Code assembly

```
1. .LC0: .string "%d"
2. .LC1: .string "%d %d"
3. example:
4.     pushl    %ebp
5.     movl    %esp, %ebp
6.     subl    $8, %esp
7.     movl    $5, -4(%ebp) #a
8.     movl    $10, -8(%ebp) #b
9.     leal    -8(%ebp), %eax
10.    pushl   %eax
11.    pushl   $.LC0
12.    call    scanf
13.    addl   $8, %esp
14.    movl   -8(%ebp), %eax
15.    pushl   -4(%ebp)
16.    pushl   %eax
17.    pushl   $.LC1
18.    call    printf
19.    addl   $12, %esp
20.    movl   $0, %eax
21.    leave
22.    ret
```

Code C?

- Có bao nhiêu biến cục bộ? Có giá trị bao nhiêu?

Có 2 biến cục bộ -4(%ebp), -8(%ebp). Giá trị là 5 và 10

int a = 5; int b = 10;

- Gọi hàm scanf

&b = -8(%ebp)
scanf(.LC0, &b)
hay scanf("%d", &b)

- Gọi hàm printf

printf(.LC1, b, a)
hay printf("%d %d", 10, 5)

Procedure (IA32) – Bài tập 1.1

Code assembly

```
1. .LC0: .string "%d"
2. .LC1: .string "%d %d"
3. example:
4.     pushl    %ebp
5.     movl    %esp, %ebp
6.     subl    $8, %esp
7.     movl    $5, -4(%ebp)
8.     movl    $10, -8(%ebp)
9.     leal    -8(%ebp), %eax
10.    pushl   %eax
11.    pushl   $.LC0
12.    call    scanf
13.    addl   $8, %esp    thu h i stack, gi i phóng vùng nh
14.    movl   -8(%ebp), %eax
15.    pushl   -4(%ebp)
16.    pushl   %eax
17.    pushl   $.LC1
18.    call    printf
19.    addl   $12, %esp   thu h i stack, gi i phóng vùng nh
20.    movl   $0, %eax
21.    leave
22.    ret
```

Code C?

```
int example()
{
    int a =5;
    int b = 10;
    scanf("%d", &b);
    printf ("%d %d", b, a);
    return 0;
}
```

Procedure (IA32) – Bài tập 1.2

Code assembly

```
1. .LC0: .string "%d"
2. .LC1: .string "%d %d"
3. example:
4.     pushl  %ebp
5.     movl  %esp, %ebp
6.     subl  $8, %esp
7.     movl  $5, -4(%ebp)
8.     movl  $10, -8(%ebp)
9.     leal  -8(%ebp), %eax
10.    pushl %eax
11.    pushl $.LC0
12.    call  scanf
13.    addl  $8, %esp
14.    movl  -8(%ebp), %eax
15.    pushl -4(%ebp)
16.    pushl %eax
17.    pushl $.LC1
18.    call  printf
19.    addl  $12, %esp
20.    movl  $0, %eax
21.    leave
22.    ret
```

Vẽ stack của **example** đến khi thực hiện lệnh call **scanf**?

Giả sử trước khi thực thi lệnh 4: **%esp = 0x100, %ebp = 0x120**

Vị trí ô nhớ (địa chỉ cụ thể) lưu biến **a (5)** và **b (10)**?

a: 0xF8
b: 0xF4

Procedure (IA32) – Bài tập 2.1

Code assembly

```
1. push    %ebp  
2. mov     %esp, %ebp  
3. sub    $0x40, %esp  
4. movl   $0x04030201, 0x3c(%esp)  
5. movl   $0x0, 0x38(%esp)  
6. mov    0x0804a02c, %eax  
7. mov    %eax, 0x8(%esp)  
8. movl   $0x32, 0x4(%esp)  
9. lea    0x10(%esp), %eax  
10. mov   %eax, (%esp)  
11. call   fgets  
12. lea    0x10(%esp), %eax  
13. mov   %eax, 0x4(%esp)  
14. movl   $0x8048610, (%esp)  
15. call   printf  
16. ...
```

Code C

Biến cục bộ?

Gọi hàm fgets

Gọi hàm printf

Biết: Tại các ô nhớ

0x0804a02c chứa stdin (số nguyên)

0x08048610 chứa chuỗi “\n[buf]: %s\n”

(%esp + 16) là vị trí chuỗi buf

Procedure (IA32) – Bài tập 2.1

Code C

Code assembly

```
1. push    %ebp  
2. mov     %esp, %ebp  
3. sub     $0x40, %esp  
4. movl    $0x04030201, 0x3c(%esp)  
5. movl    $0x0, 0x38(%esp)  
6. mov     0x0804a02c, %eax  
7. mov     %eax, 0x8(%esp)  
8. movl    $0x32, 0x4(%esp)  
9. lea     0x10(%esp), %eax  
10. mov    %eax, (%esp)  
11. call   fgets  
12. lea     0x10(%esp), %eax  
13. mov    %eax, 0x4(%esp)  
14. movl    $0x8048610, (%esp)  
15. call   printf  
16. ...
```

```
int main(){
```

```
}
```

Biết: Tại các ô nhớ

0x0804a02c chứa `stdin` (số nguyên)

0x08048610 chứa chuỗi “\n[buf]: %s\n”

(%esp + 16) là vị trí chuỗi buf

Procedure (IA32) – Bài tập 2.2

Code assembly

```
main:  
1. push    %ebp  
2. mov     %esp, %ebp  
3. sub    $0x40, %esp  
4. movl   $0x04030201, 0x3c(%esp)  
5. movl   $0x0, 0x38(%esp)  
6. mov    0x0804a02c, %eax  
7. mov    %eax, 0x8(%esp)  
8. movl   $0x32, 0x4(%esp)  
9. lea    0x10(%esp), %eax  
10. mov   %eax, (%esp)  
11. call   fgets  
12. lea    0x10(%esp), %eax  
13. mov   %eax, 0x4(%esp)  
14. movl   $0x8048610, (%esp)  
15. call   printf  
16. ...
```

Xác định địa chỉ cụ thể sẽ lưu chuỗi buf?

Giả sử ban đầu:

%ebp = 0x800148 %esp = 0x800130

Ô nhớ địa chỉ 0x0804a02c chứa stdin

Procedure (IA32) – Bài tập 3a

Code assembly

```
1 proc:  
2     pushl %ebp  
3     movl %esp, %ebp  
4     subl $40, %esp  
5     leal -4(%ebp), %eax  
6     movl %eax, 8(%esp)  
7     leal -8(%ebp), %eax  
8     movl %eax, 4(%esp)  
9     movl $.LC0, (%esp)    Pointer  
10    call scanf  
Diagram stack frame at this point  
11    movl -4(%ebp), %eax  
12    subl -8(%ebp), %eax  
13    leave  
14    ret
```

Code C

```
int proc(void)  
{  
    int b, a;  
    scanf("%x %x", &a, &b);  
    return b - a;  
}
```

Giả sử:

- Khi mới bắt đầu thực thi **proc** (dòng 1):
%ebp = 0x800250
%esp = 0x80023C

a. Giá trị của %ebp sau dòng lệnh thứ 3 (có giải thích)?

b. Giá trị của %esp sau dòng lệnh thứ 4 (có giải thích)?

Procedure (IA32) – Bài tập 3b

Code assembly

```
1 proc:  
2     pushl %ebp  
3     movl %esp, %ebp  
4     subl $40, %esp  
5     leal -4(%ebp), %eax  
6     movl %eax, 8(%esp)  
7     leal -8(%ebp), %eax  
8     movl %eax, 4(%esp)  
9     movl $.LC0, (%esp)    Poi  
10    call scanf  
     Diagram stack frame at this point  
11    movl -4(%ebp), %eax  
12    subl -8(%ebp), %eax  
13    leave  
14    ret
```

Code C

```
int proc(void)  
{  
    int b, a;  
    scanf("%x %x", &a, &b);  
    return b - a;  
}
```

Giả sử:

- Khi mới bắt đầu thực thi **proc** (dòng 1):
%ebp = 0x800250
%esp = 0x80023C

c. Đoạn code truyền tham số và gọi scanf? Giải thích?

d. Xác định vị trí lưu của a và b? Giải thích?

Procedure (IA32) – Bài tập 3c

Code assembly

```
1 proc:  
2     pushl %ebp  
3     movl %esp, %ebp  
4     subl $40, %esp  
5     leal -4(%ebp), %eax  
6     movl %eax, 8(%esp)  
7     leal -8(%ebp), %eax  
8     movl %eax, 4(%esp)  
9     movl $.LC0, (%esp)  
10    call scanf  
Diagram stack frame at this  
11    movl -4(%ebp), %eax  
12    subl -8(%ebp), %eax  
13    leave  
14    ret
```

Giả sử:

- Khi mới bắt đầu thực thi **proc** (dòng 1):
%ebp = 0x800250
%esp = 0x80023C

e. Vẽ stack đến khi thực hiện lệnh call scanf.

Code C

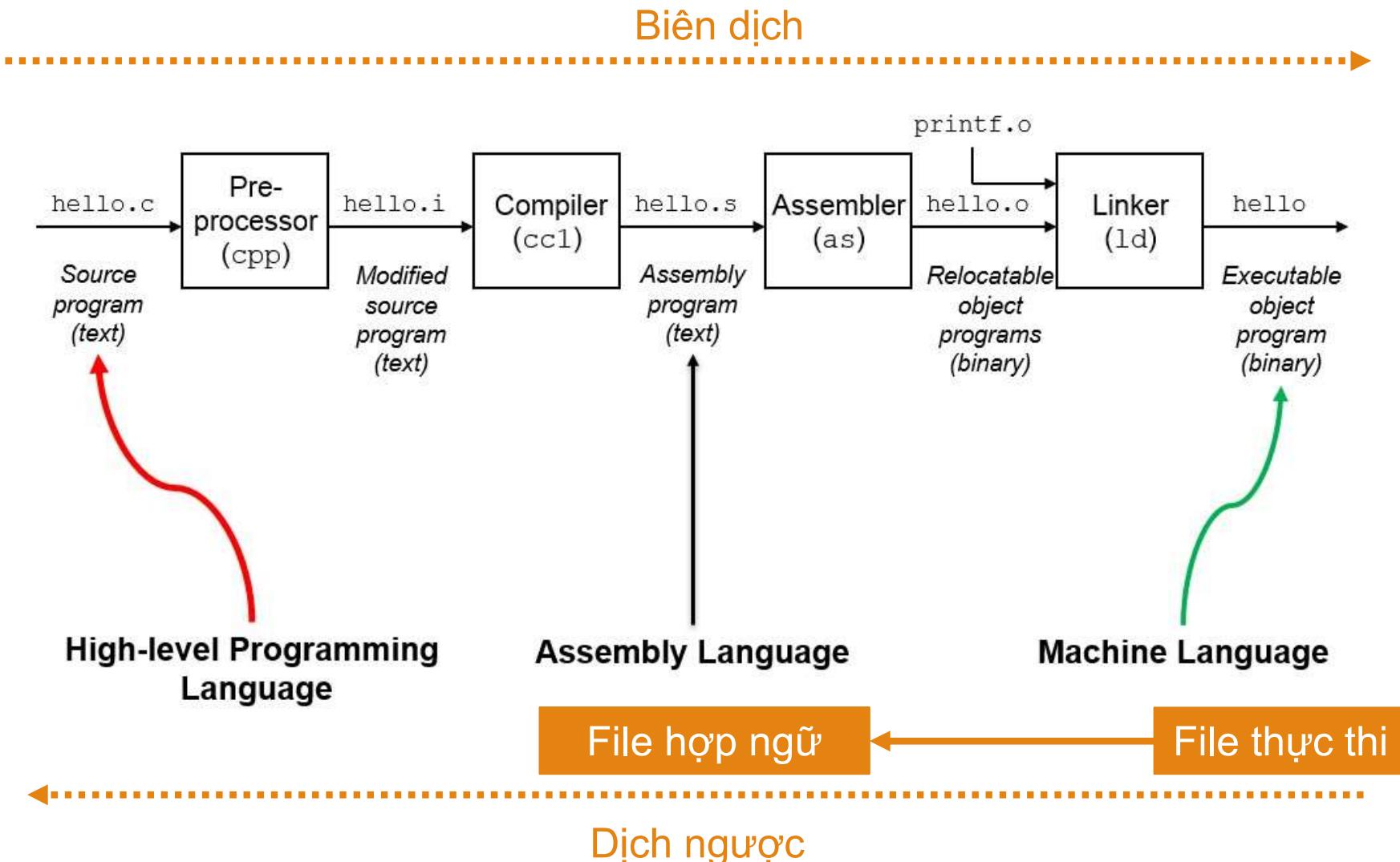
```
int proc(void)  
{  
    int b, a;  
    scanf("%x %x", &a, &b);  
    return b - a;  
}
```

Nội dung

■ Thủ tục (Procedures)

- Cấu trúc stack
- Gọi hàm trong IA32
 - Chuyển luồng
 - Truyền dữ liệu
 - Quản lý dữ liệu cục bộ
- Gọi hàm trong x86-64
- Minh họa hàm đệ quy (tự tìm hiểu)
- Dịch ngược – Reverse engineering

Dịch ngược - Reverse Engineering?

Dịch ngược - Reverse Engineering?

■ Dịch ngược

- Từ một file thực thi (executable file) của chương trình, chuyển về dạng mã hợp ngữ (assembly) để đọc/hiểu hoạt động của nó.

```
8d 4c 24 04  
83 e4 f0  
ff 71 fc  
55  
89 e5  
51  
83 ec 14  
65 a1 14 00 00 00  
89 45 f4  
31 c0  
83 ec 0c  
68 ec 8b 04 08
```


RE

```
lea    0x4(%esp),%ecx  
and   $0xffffffff,%esp  
pushl -0x4(%ecx)  
push   %ebp  
mov    %esp,%ebp  
push   %ecx  
sub    $0x14,%esp  
mov    %gs:0x14,%eax  
mov    %eax,-0xc(%ebp)  
xor    %eax,%eax  
sub    $0xc,%esp  
push   $0x8048bec
```


File thực thi (binary)

File hợp ngữ (assembly)

Dịch ngược – Công cụ (1)

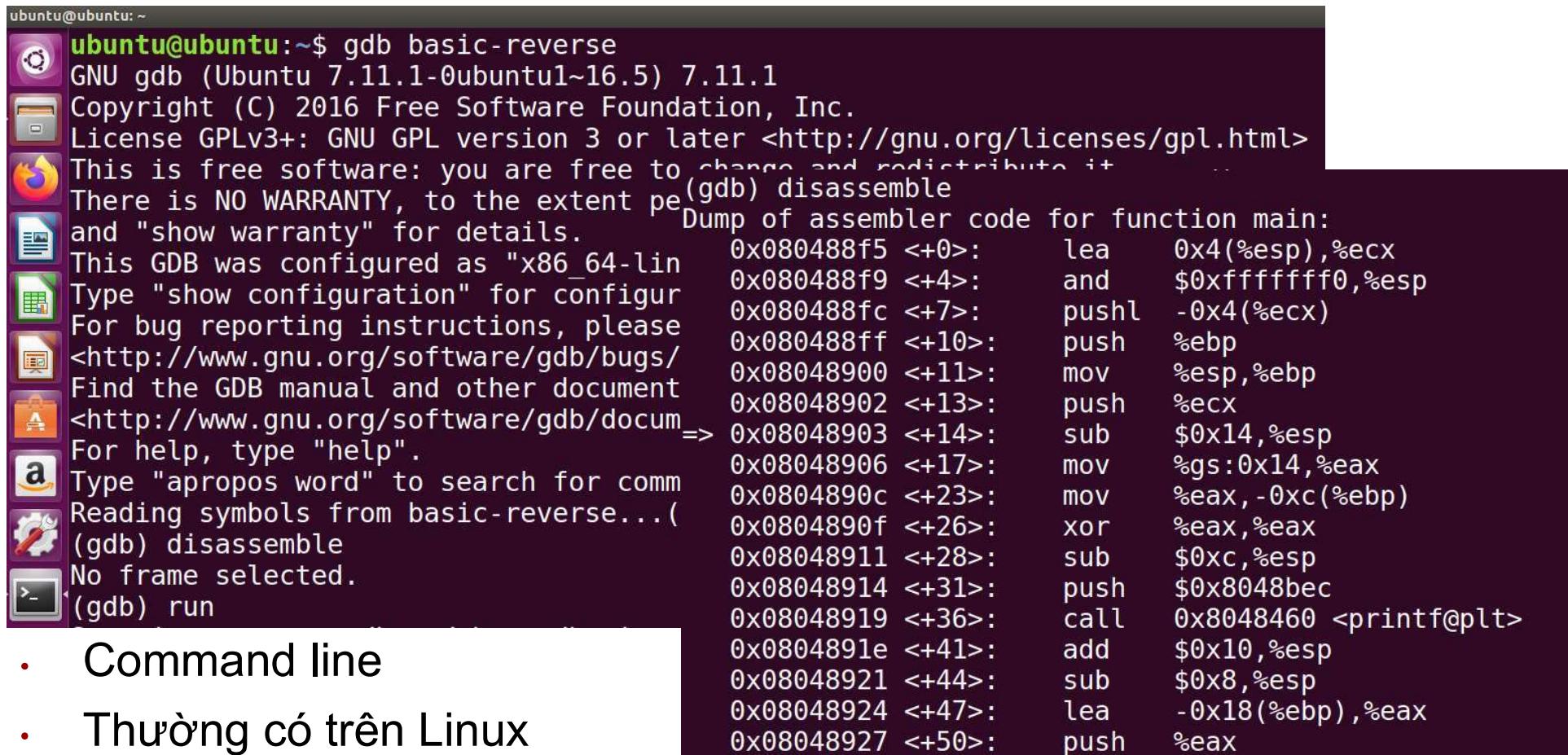
■ objdump – Xuất mã assembly của file thực thi

```
ubuntu@ubuntu:~$ objdump -d basic-reverse  
  
basic-reverse:      file format elf32-i386  
  
Disassembly of section .init:  
  
0804841c <_init>:  
 804841c: 53                      push   %ebx  
 804841d: 83 ec 08                sub    $0x8,%esp  
 8048420: e8 0b 01 00 00          call   8048530 <__x86.get_pc_thunk.bx>  
 8048425: 81 c3 db 1b 00 00          add    $0x1bdb,%ebx  
 804842b: 8b 83 fc ff ff ff          mov    -0x4(%ebx),%eax  
 8048431: 85 c0                    test   %eax,%eax  
 8048433: 74 05                    je     804843a <_init+0x1e>  
 8048435: e8 b6 00 00 00          call   80484f0 <__isoc99_scanf@plt+0x10>  
 804843a: 83 c4 08                add    $0x8,%esp  
 804843d: 5b                      pop    %ebx  
 804843e: c3                      ret
```

- Command line
- Thường có trên Linux
- Định dạng assembly mặc định: AT&T
- **Chỉ hiển thị mã assembly**, không hỗ trợ chức năng phân tích

Dịch ngược – Công cụ (2)

■ GDB Debugger (Phần 3.11 trong giáo trình chính)

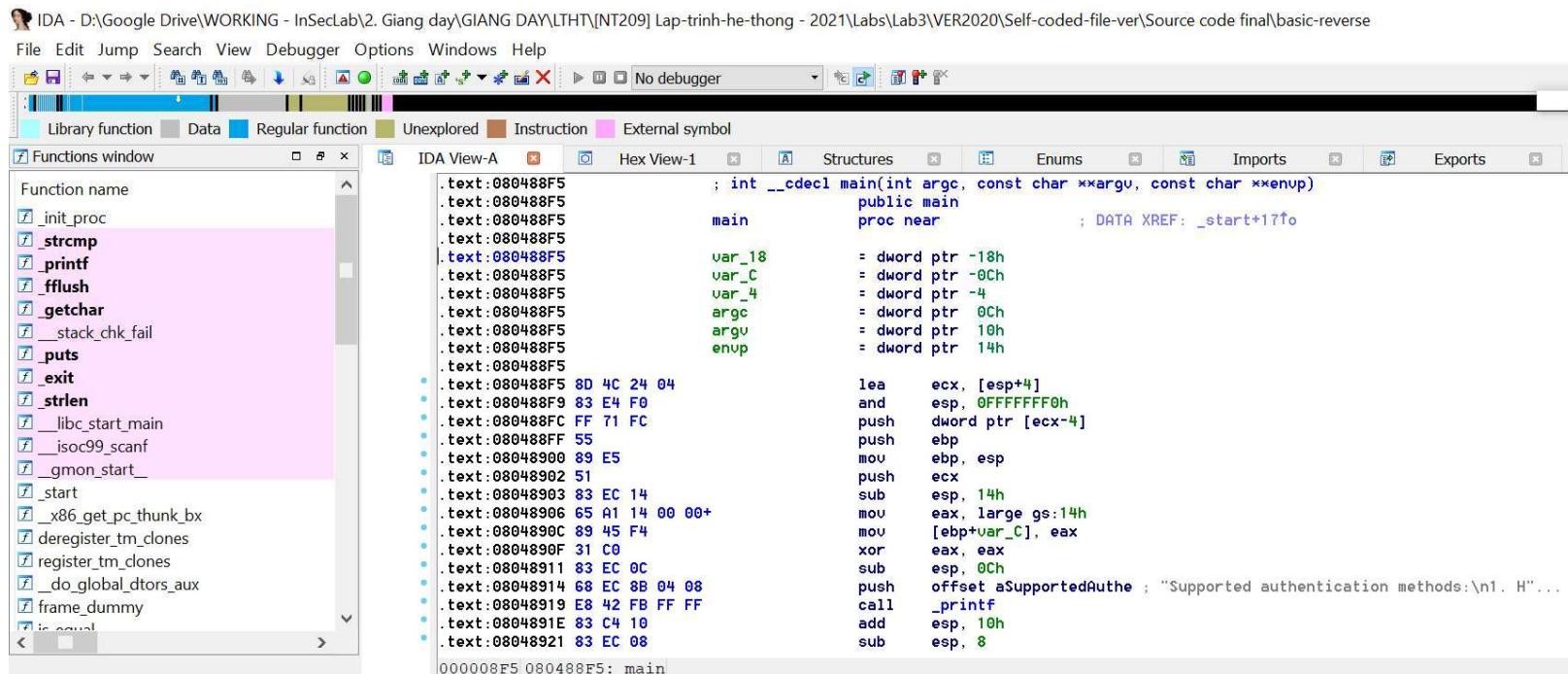


```
ubuntu@ubuntu: ~$ gdb basic-reverse
GNU gdb (Ubuntu 7.11.1-0ubuntu1~16.5) 7.11.1
Copyright (C) 2016 Free Software Foundation, Inc.
License GPLv3+: GNU GPL version 3 or later <http://gnu.org/licenses/gpl.html>
This is free software: you are free to change and redistribute it
There is NO WARRANTY, to the extent permitted by law.
(gdb) disassemble
Dump of assembler code for function main:
0x080488f5 <+0>:    lea    0x4(%esp),%ecx
0x080488f9 <+4>:    and    $0xffffffff,%esp
0x080488fc <+7>:    pushl -0x4(%ecx)
0x080488ff <+10>:   push   %ebp
0x08048900 <+11>:   mov    %esp,%ebp
0x08048902 <+13>:   push   %ecx
0x08048903 <+14>:   sub    $0x14,%esp
0x08048906 <+17>:   mov    %gs:0x14,%eax
0x0804890c <+23>:   mov    %eax,-0xc(%ebp)
0x0804890f <+26>:   xor    %eax,%eax
0x08048911 <+28>:   sub    $0xc,%esp
0x08048914 <+31>:   push   $0x8048bec
0x08048919 <+36>:   call   0x8048460 <printf@plt>
0x0804891e <+41>:   add    $0x10,%esp
0x08048921 <+44>:   sub    $0x8,%esp
0x08048924 <+47>:   lea    -0x18(%ebp),%eax
0x08048927 <+50>:   push   %eax
```

- Command line
- Thường có trên Linux
- Định dạng assembly mặc định: AT&T
- Có thể phân tích tĩnh hoặc động (debug)

Dịch ngược – Công cụ (3)

■ IDA Pro

The screenshot shows the IDA Pro interface with the following details:

- Title Bar:** IDA - D:\Google Drive\WORKING - InSecLab\2. Giang day\GIANG DAY\LHTHT\NT209] Lap-trinh-he-thong - 2021\Labs\Lab3\VER2020\Self-coded-file-ver\Source code final\basic-reverse
- Menu Bar:** File Edit Jump Search View Debugger Options Windows Help
- Toolbar:** Includes icons for file operations, search, and debugger controls.
- Function Window:** Lists various functions including `_init_proc`, `_strcmp`, `_printf`, `_fflush`, `_getchar`, `_stack_chk_fail`, `_puts`, `_exit`, `_strlen`, `__libc_start_main`, `__isoc99_scanf`, `__gmon_start__`, `_start`, `_x86_get_pc_thunk_bx`, `deregister_tm_clones`, `register_tm_clones`, `_do_global_dtors_aux`, `frame_dummy`, and `is_cyclic`. `_strcmp` is highlighted with a pink background.
- IDA View-A:** Shows the assembly code for the `main` function. The code is:.text:080488F5 ; int __cdecl main(int argc, const char **argv, const char **envp)
.text:080488F5 public main
.text:080488F5 proc near
.text:080488F5 var_18 = dword ptr -18h
.text:080488F5 var_C = dword ptr -0Ch
.text:080488F5 var_4 = dword ptr -4
.text:080488F5 argc = dword ptr 0Ch
.text:080488F5 argv = dword ptr 10h
.text:080488F5 envp = dword ptr 14h
.text:080488F5
.text:080488F5 lea ecx, [esp+4]
.text:080488F5 and esp, 0FFFFFFF0h
.text:080488F5 push dword ptr [ecx-4]
.text:080488F5 push ebp
.text:080488F5 mov ebp, esp
.text:080488F5 push ecx
.text:080488F5 sub esp, 14h
.text:080488F5 mov eax, large gs:14h
.text:080488F5 mov [ebp+var_C], eax
.text:080488F5 xor eax, eax
.text:080488F5 sub esp, 0Ch
.text:080488F5 push offset aSupportedAuthen ; "Supported authentication methods:\n1. H...
.text:080488F5 call _printf
.text:080488F5 add esp, 10h
.text:080488F5 sub esp, 8
000008F5 080488F5: main
- Hex View:** Not visible in the screenshot.
- Structures, Enums, Imports, Exports:** Standard IDA Pro navigation tabs.

- Có giao diện, nhiều cửa sổ cung cấp thông tin, đặc biệt là mã giả
- Có thể chạy trên Windows
- Định dạng assembly mặc định: Intel
- **Có thể phân tích code ở dạng tĩnh (không cần chạy chương trình) và động (debug)**

Dịch ngược: Demo

- **File cần phân tích: first-re-demo**

- File thực thi trên Linux 32 bit
- Dạng command line
- 1 hàm thực thi chính
- Yêu cầu nhập 1 password.

Assignment 4: Reverse engineering

- Cho 2 file thực thi **re1.bin** (Linux) và **re2.exe** (Windows)
- Tuỳ chọn công cụ hỗ trợ dịch ngược, hãy phân tích và tìm ra password cần nhập của chương trình.
 - Khuyến khích phân tích bằng assembly
 - (Nếu dùng IDA Pro) Có thể sử dụng mã giả để hỗ trợ việc phân tích
- Yêu cầu:
 - Làm cá nhân.
 - Nộp file báo cáo (.pdf) trình bày các bước phân tích, password tìm thấy.
 - Nộp trên moodle (courses.uit.edu.vn).
 - Deadline: **2 tuần**

Nội dung

■ Các chủ đề chính:

- 1) Biểu diễn các kiểu dữ liệu và các phép tính toán bit
- 2) Ngôn ngữ assembly
- 3) Điều khiển luồng trong C với assembly
- 4) Các thủ tục/hàm (procedure) trong C ở mức assembly
- 5) Biểu diễn mảng, cấu trúc dữ liệu trong C
- 6) Một số topic ATTT: reverse engineering, bufferoverflow
- 7) Phân cấp bộ nhớ, cache
- 8) Linking trong biên dịch file thực thi

■ Lab liên quan

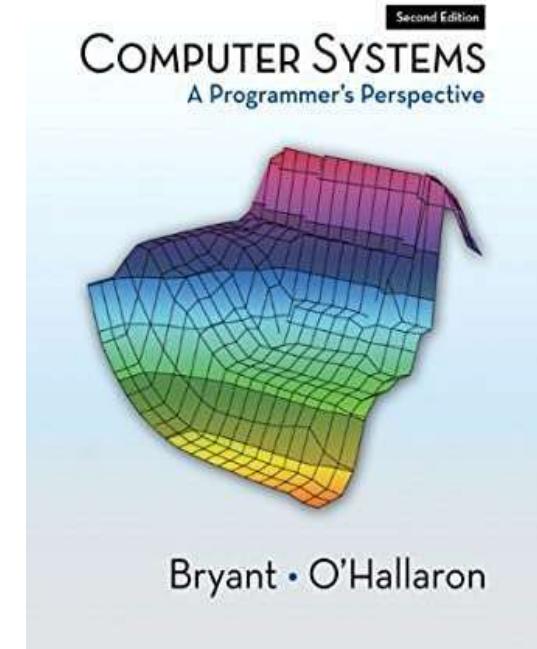
▪ Lab 1: Nội dung <u>1</u>	▪ Lab 4: Nội dung 1, <u>2</u> , 3, <u>4</u> , 5, <u>6</u>
▪ Lab 2: Nội dung 1, <u>2</u> , <u>3</u>	▪ Lab 5: Nội dung 1, <u>2</u> , 3, <u>4</u> , 5, <u>6</u>
▪ Lab 3: Nội dung 1, <u>2</u> , <u>3</u> , <u>4</u> , <u>5</u> , <u>6</u>	▪ Lab 6: Nội dung <u>1</u> , <u>2</u> , <u>3</u> , <u>4</u> , <u>5</u> , <u>6</u>

Giáo trình

■ Giáo trình chính

Computer Systems: A Programmer's Perspective

- Second Edition (CS:APP2e), Pearson, 2010
- Randal E. Bryant, David R. O'Hallaron
- <http://csapp.cs.cmu.edu>

■ Tài liệu khác

- *The C Programming Language*, Second Edition, Prentice Hall, 1988
 - Brian Kernighan and Dennis Ritchie
- *The IDA Pro Book: The Unofficial Guide to the World's Most Popular Disassembler*, 1st Edition, 2008
 - Chris Eagle
- *Reversing: Secrets of Reverse Engineering*, 1st Edition, 2011
 - Eldad Eilam

**KEEP
CALM
AND
ENJOY YOUR
SEMESTER :)**